

Lední medvědi v brněnské zoo

Cora s medvíďaty Billem a Tomem

Chov ledních medvědů má v Brně dlouholetou tradici, vždyť v Brně byl lední medvěd poprvé odchován MVDr. Karlem Tilčem již v roce 1976. Tehdy šlo v pořadí o čtvrtý úspěšný odchov tohoto druhu v celosvětovém měřítku. Lední medvědi tedy patří k dlouhodobě nejoblíbenějším zvířatům brněnské zoo a narození i úspěšný odchov ledních medvíďat v Brně tak nelze rozhodně dávat do souvislostí s popularitou, kterou před čtyřmi lety započal berlínský Knut a později další německá medvíďata.

Příprava na novodobý odchov ledních medvědů začala v Brně ve skutečnosti již v roce 2000, a to díky novému chovnému páru: z Petrohradu pocházející medvědice Cory (nar. 27. 11. 1998, do Brna přivezena v roce 2000), a z Alma Aty pocházejícího samce Umcy (nar. 15. 11. 1998, do Brna přivezen v roce 1999).

Odchov ledních medvědů v podmínkách zoo je na celém světě velmi obtížný. Přežívá zhruba pouze osm procent narozených medvíďat. Na odchov bylo tedy třeba se velmi důkladně připravit a nic neponechat náhodě. Měsíce teoretických i praktických příprav na porod vyvrcholily na podzim roku 2007 studijní návštěvou berlínské zoo, která se v té době pyšnila celosvětově populárním Knutem. Zde získali brněnští zoologové klíčové informace týkající se optimálního způsobu zacházení s březí medvědicí i narozenými medvíďaty. Pro případ, že by se medvědice o mláďata nebyla schopna postarat, byl připraven i krizový plán pro jejich umělý odchov v inkubátoru. Ten je však mimořádně složitý, a to zejména proto, že samotná medvíďata se rodí slepá a bez přirozené imunity. Ta se rozvíjí v prvních dnech jejich života díky přísunu mateřského mléka, které obsahuje pro medvíďata životně důležité látky. Kromě toho se svým složením výrazně odlišuje jak od mléka kravského, tak od mléka dalších savců. Snahou brněnských chovatelů proto bylo učinit veškerá opatření k tomu, aby se odchov ledních medvědů v Brně uskutečnil přirozeným způsobem, bez zásahu člověka. Základním předpokladem bylo vytvořit březí medvědicí prostředí co nejvíce podobné přírodním podmínkám. A to např. i včetně osvětlení, které intenzitou a zabarvením připomínalo světlo prostupující vrstvou ledu. Celý proces porodu a následného odchovu medvíďat v porodním boxu byl pod neustálou kontrolou zoologů. Stav medvědice Cory byl nepřetržitě monitorován infračervenou kamerou s mikrofonom, pomocí analýzy zvukových projevů byl diagnostikován i aktuální stav medvíďat. Celý průběh úspěšného odchovu měla možnost na webu Zoo Brno sledovat spolu s chovateli i veřejnost.

Umca

Medvíďata byla do venkovního výběhu vypuštěna 11. března 2008. I tam je Cora ani na okamžik nepustila z dohledu. Dokázala tak, že je i v pro ně novém prostředí schopna pečovat stejně dobře, jako v porodním boxu. Avšak také v této fázi odchovu ledních medvědů bylo třeba snížit na co nejmenší možnou míru rizika, která by mládětům mohla hrozit. K výběhu byla umístěna monitorovací kamera a také výsuvná plošina, která umožňovala v případě potřeby okamžitý zásah, potenciálně nebezpečná místa pak byla vystlána slámou. Mezníkem v odchovu medvíďat byl 14. duben 2008, kdy bylo v průběhu očkování zjištěno, že jde o dva samečky. Na základě veřejného hlasování byla medvíďata 24. 5. 2008 pokřtěna jmény Bill a Tom, tedy jmény která získala nejvíce hlasů.

N jaře roku 2009 byla obě medvíďata převezena do svých nových domovů, konkrétně Tom do Zoo Praha a Bill do Zoo v německém Gelsenkirchenu. Úspěšný přirozený odchov ledních medvědů v Brně dokázal, že zdejší zoologická zahrada patří ke světové chovatelské špičce. Všichni zaměstnanci zoo spolu s Brňany věří, že Coře bude přát štěstí v dalších letech, a že se tak milovníci těchto nádherných zvířat dočkají dalších přírůstků.

Lední medvědi pocházejí ze severní polární oblasti, dorůstají až tří metrů délky a výšky zhruba 160 centimetrů. Jejich hmotnost se pohybuje mezi 320 až 750 kilogramy. V zajetí se dožívají asi třiceti let. Medvíďata dospívají ve čtvrtém až osmém roce života a matka se o ně stará až do věku dvou let. Zajímavé je, že hmotnost mláděte ledního medvěda tvoří jen asi 0,23 procenta hmotnosti matky, patří tedy vzhledem k velikosti rodičů mezi vůbec nejmenší mláděta v živočišné říši. Samotná medvíďata tráví s matkou, která nevychází z doupěte ven a nepřijímá kromě tekutin žádnou potravu, až šest měsíců. Medvíďata tak mají zajištěné prostředí se stálou teplotou a stálým složením vzduchu. Bez zajímavosti není ani skutečnost, že medvědice, která je březí zhruba osm měsíců, se první tři, čtyři porody teprve učí, jak správně mláděta odchovat, je proto málo pravděpodobné, že medvíďata z těchto vrhů přežijí.

Mgr. Pavel Hrazdíra

press manager Zoo Brno

tel.: +420 546 432 364

fax: +420 546 210 000

mobil: +420 725 505 376

e-mail: hrazdira@zoobrna.czwww.zoobrna.cz